

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «КУЗЬМЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF KUZMENKO v. UKRAINE)**

(Заява № 23911/16)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

11 квітня 2024 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Кузьменко проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Мартіньш Мітс (*Mārtiņš Mīts*), Голова,

Катержіна Шімачкова (*Kateřina Šimáčková*),

Микола Гнатовський (*Mykola Gnatovskyy*), судді,

та Вікторія Марадудіна (*Viktoriya Maradudina*), в.о. заступника Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 21 березня 2024 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою, поданою 21 квітня 2016 року, до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

2. Про заяву було повідомлено Уряд України (далі – Уряд).

ФАКТИ

3. Відомості про заявника та інформація щодо заяви наведені в таблиці у додатку.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

4. Заявник скаржився на незаконне тримання під вартою. Він посилався на пункт 1 статті 5 Конвенції.

5. Уряд стверджував, що скаргу заявника було подано поза межами шестимісячного строку, який мав обчислюватися з 05 серпня 2015 року. Суд вважає, що заявник дотримався відповідного строку (див. рішення у справі «Рудніченко проти України» (*Rudnichenko v. Ukraine*), заява № 2775/07, пункти 61 і 72, від 11 липня 2013 року) (див. таблицю в додатку). Тому Суд відхиляє заперечення Уряду.

6. Суд повторює, що стаття 5 Конвенції разом зі статтями 2, 3 та 4 Конвенції гарантує основні серед фундаментальних прав, які захищають фізичну недоторканність особи, і тому важливість цієї статті є першочерговою. Її головною метою є запобігання свавільному або несправедливому позбавленню свободи (див. рішення у справі «Бузаджі проти Республіки Молдова» [ВП] (*Buzadji v. the Republic of Moldova*) [GC], заява № 23755/07, пункт 84, ЄСПЛ 2016 (витяги) з подальшими посиланнями).

7. Коли постає питання про «законність» взяття під варту, у тому числі, чи було дотримано «порядок, встановлений законом», Конвенція по суті посилається на національне законодавство та встановлює зобов'язання забезпечувати дотримання його матеріальних і процесуальних норм. Однак лише дотримання національного законодавства недостатньо: окрім того, пункт 1 статті 5 Конвенції вимагає, щоб будь-яке позбавлення свободи відповідало меті захисту особи від свавілля (див. рішення у справі «С., В. та А. проти Данії» [ВП] (*S., V. and A. v. Denmark*) [GC], заяви № 35553/12, № 36678/12 та № 36711/12, пункт 74, від 22 жовтня 2018 року з подальшими посиланнями).

8. У керівній справі, зазначеній у таблиці в додатку, Суд уже встановлював порушення щодо питань, аналогічних тим, що розглядаються у цій справі.

9. Розглянувши всі надані йому матеріали, Суд не вбачає жодних фактів чи аргументів, здатних переконати його дійти іншого висновку щодо прийнятності та суті цих скарг. З огляду на свою практику з цього питання Суд вважає, що у цій справі тримання заявника під вартою не відповідало пункту 1 статті 5 Конвенції.

10. З цього випливає, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції.

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

11. З огляду на наявні в нього документи та свою практику (див., зокрема, згадане рішення у справі «Малик проти України» (*Maluk v. Ukraine*), заява № 37198/10, від 29 січня 2015 року) Суд вважає за доцільне присудити суму, зазначену у таблиці в додатку.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* заяву прийнятною;
2. *Постановляє*, що ця заява свідчать про порушення пункту 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з незаконним триманням під вартою;
3. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику суму, зазначену у таблиці в додатку; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки

РІШЕННЯ У СПРАВІ «КУЗЬМЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 11 квітня 2024 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Вікторія Марадудіна
(*Viktoriya Maradudina*)
В.о. заступника Секретаря

Мартіньш Мітс
(*Mārtiņš Mits*)
Голова

РІШЕННЯ У СПРАВІ «КУЗЬМЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

ДОДАТОК

Заява зі скаргами за пунктом 1 статті 5 Конвенції
(незаконне тримання під вартою)

№ заяви, Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	Період незаконного тримання під вартою	Конкретні недоліки	Відповідне рішення на національному рівні	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування моральної шкоди (в євро) ¹
23911/16 21.04.2016	Андрій Володимирович КУЗЬМЕНКО 1976	з 17.07.2015 до 05.08.2015	Рішення щодо тримання під вартою без встановлення строку (рішення у справі «Харченко проти України» (<i>Kharchenko v Ukraine</i>), заява № 40107/02, пункти 74 – 76, від 10 лютого 2011 року), ненаведення судом будь-яких підстав у рішенні, яким санкціонується тримання під вартою (рішення у справі «Ігнатів проти України» (<i>Ignatov v. Ukraine</i>), заява № 40583/15, пункти 36 і 37, від 15 грудня 2016 року).	Московський районний суд міста Харкова, 16.07.2015 – відсутність підстав для продовження тримання під вартою та встановленого строку; строк тримання заявника під вартою було продовжено до 14.11.2015 під час підготовчого засідання 05.08.2015.	1 800

¹ Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику.